

ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ РЕТРАНСЛЯЦІЇ ДИТЯЧОГО ГУМОРУ (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛОМОВНОГО ПРИГОДНИЦЬКОГО РОМАНУ «39 КЛЮЧІВ»)

LEXICAL-STYLISTIC MEANS OF CHILDISH HUMOR RETRANSLATION (BASED ON THE “THE 39 CLUES” ADVENTURE NOVEL SERIES)

Бойко І.П.,

orcid.org/0009-0004-2328-7662

асистент кафедри іноземних мов

*Національного університету водного господарства та природокористування,
керівник гуртків*

*Обласного комунального позашкільного навчального закладу
«Рівненська Мала академія наук учнівської молоді» Рівненської обласної ради*

Наукова стаття присвячена дослідженню стилістичних засобів, спрямованих на реалізацію своєрідного юнацького гумору, на прикладі пригодницьких романів «39 ключів» з детальним аналізом стилістичних прийомів іронії, гри слів та порівняння як найчастотніших та найбільш продуктивних ретрансляторів гумору в цільових книгах.

В ході дослідження було вирішено низку завдань, які полягають у вивченні поняття комічності та принципів досягнення комічності, до яких належать: безладність думок, їх логічне оформлення, химерність мови, порушення зв'язку між репліками, комічне підвищення або зниження інтонації, втрата ходу думок під час розмови, слова, що виражають суперечність поняття, повтори, комізм звуків і каламбури.

Було розглянуто загальні особливості юнацького гумору в романах циклу «39 ключів» Ріка Ріордана «Лабіринт кісток» та Гордона Кормана «Фальшива нота», що є ретрансляцією дитячого світогляду та внутрішніх переживань персонажів. Такий гумор має своєрідне стилістичне забарвлення, що зумовлене віковими особливостями героїв. Юнацький гумор в романах характеризується дитячою наївністю та безпосередністю, а жарти головних героїв включають випадки дружньої насмішки, розіграшу чи «підколу». Вдалиий гумор стає шляхом до самоствердження, тріумфу справності власного інтелекту, що є важливою ознакою юнацького спілкування.

Жарти головних персонажів базуються на використанні ряду експресивно-стилістичних засобів. Переважаючими засобами досягнення комічності як в романі «Лабіринт кісток», так і в наступній книзі «Фальшива нота» є гра слів, порівняння, стилістична іронія. «Дитяча іронія» суттєво відрізняється від тієї, що використовують дорослі персонажі своєю наївністю, м'якістю та легкістю і не здатна сильно образити чи дошкулити співрозмовнику. Іронія у романах реалізується на рівні слова чи словосполучення, а також і цілого речення, та завжди супроводжується рядом інших експресивних прийомів мови, таких як гіпербола, порівняння, гра слів, антитеза тощо.

Гра слів виникає на ґрунті непорозуміння, де в дитячому баченні певні явища викликають свої асоціації, що і створюють комічні непорозуміння. Цей експресивно-стилістичний засіб в романах базується на протиставленні різних значень одного і того ж поняття і реалізується за допомогою явища параномазії, де неочікуване протиставлення двох параномічних одиниць продукує потужний комічний ефект.

Стилістичне порівняння у романах реалізується через зіставлення досить несподіваних об'єктів, двох несуміжних, антонімічних за своєю суттю явищ чи понять, що викликають усмішки на обличчях юних читачів. Серед виокремлених гумористичних порівнянь є такі, де і об'єкт, і суб'єкт порівняння мають у собі ознаку комічного, що націлюється на досягнення ще більшого гумористичного ефекту. Ряд порівнянь-характеристик, які знаходимо в романах обох авторів, створюють надзвичайно яскраві образи з гумористичним, а подекуди іронічним забарвленням і зацікавлюють читача, продукуючи «ефект присутності».

Ключові слова: комізм, комічний ефект, продуцент гумору, іронія, гра слів, порівняння.

The scientific article deals with the study of stylistic means aimed at the youth humor realization based on the example of the adventure novel series “39 clues” with a detailed analysis of the stylistic devices of irony, word play, and simile as the most frequent and productive humor producers in the target books.

Consequently, a number of tasks were solved, which lies in the study of the comicality concept and the principles of its achievement, including the following features: the disorder of thoughts and their logical design, the oddness of speech, the violation of the connection between lines, the comical rise or fall of intonation, the loss of the flow of thoughts during a conversation, the usage of words that express the contradiction of the concept, repetitions and puns.

The general features of youth humor in the novel series of “39 Clues” (Rick Riordan’s “The Maize of Bones” and Gordon Korman’s “One False Note”) were considered, which are relays of childish worldview and inner experiences of their characters. Such humor has a peculiar stylistic connotation, which is determined by the age characteristics of the characters and featured by childlike naivety and immediacy while the jokes of the main characters include cases of friendly mockery and pranks. Successful humor becomes the way to self-affirmation, a triumph of one’s own intellect efficiency, which is an important feature of youth communication.

The main characters’ jokes are based on the use of some expressive and stylistic means with the dominance of word-play, simile and stylistic irony to be found in both novels under study. “Childish irony” is significantly different from the one used by adult characters in its naivety, softness, lightness and is not capable of greatly offending or bothering the inter-

locutor. The irony in novels is implemented at the level of a word or phrase, as well as a whole sentence, and is always accompanied by a number of other expressive language means, such as hyperbole, simile, word play, antithesis, etc.

The word play occurs on the basis of misunderstandings, where in the child's vision certain phenomena cause some associations, which create these so called comic misconceptions. This expressive-stylistic means in novels are based on contrasting different meanings of the same concept and are implemented using the phenomenon of paronomasia, where the unexpected juxtaposition of two paronomic units produces a powerful comic effect.

The simile in the target novels is achieved through the juxtaposition of quite unexpected objects, which are two non-adjacent, inherently antonymous phenomena or concepts that bring smiles to the faces of young readers. Among the isolated humorous similes one can observe those ones where both the object and the subject of the comparison have a comic feature, which is aimed at achieving greater comic effect. A number of characteristic similes found in the novels under study create extremely bright images with a humorous and sometimes ironic charge, producing the unique "effect of presence".

Key words: comedy, comic effect, humor producer, irony, word play (pun), simile.

Постановка проблеми. Книги для підлітків (Young adult) – доволі новий жанр, що за відносно короткий час зумів підкорити світ по обидві сторони океану і трансформувався із книжок тільки для підлітків в один з найпопулярніших літературних напрямів XXI століття. З точки зору психології, підлітковий вік здебільшого виявляється складним періодом для дітей – швидкі зміни, що відбуваються з тілом і душею, нові виклики, необхідність самовизначення, часто непорозуміння з батьками, відносини з однолітками. Серія пригодницьких романів «39 ключів» полонила мільйони дитячих сердець в усьому світі, а дві книги з цієї серії «Лабіринт кісток» Ріка Ріордана та «Фальшива нота» Гордона Кормана стали матеріалом нашого дослідження, на основі якого було розглянуто вікові особливості гумору та його репрезентації головними героями через ряд лексико-стилістичних засобів і прийомів.

Різноманітність теоретичних тлумачень щодо зображення комічного, дослідження яких не вичерпує його сутності, а лише висвітлює нові аспекти й перспективи вивчення та постійний розвиток стилістики як науки, свідчать про **актуальність** вибору тематики даної статті. Актуальність обраної теми також зумовлена відсутністю єдиного погляду щодо категорії комічного й важливістю подальшого вивчення стилістичних засобів і прийомів реалізації комічного ефекту в англomовних юнацьких романах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Комічне посідає важливе місце серед логіко-філософських та естетичних категорій і давно перебуває у фокусі уваги філософів, літераторів та лінгвістів. Природа гумору цікавила ще представників античної думки (Платон, Арістотель, Цицерон, Квінтіліан, Кант), чий праці стали основою для формування в подальшому десятків теорій комічного, які пояснюють це явище в психології, соціології, філософії, біології, літературі, лінгвістиці [9]. Зарубіжні лінгвісти С. Аттардо, С. Крічлі, Дж. Морреал, Н.Р. Норрік, В. Раскін досліджували засоби створення комічного

у тексті. Лінгвістичні засоби реалізації гумору та іронії на матеріалі художніх творів вивчали Н.К. Саліхова, А.А. Щербина. Вчені С.І. Походня, О.Б. Шонь, а Ф.С. Бацевич розглядав комунікативно прагматичні вияви іронії. Нині дослідження гумору як різновиду комічного відбувається за такими пріоритетними напрямками: осмислення природи лінгвістичного та соціального гумору (І.К. Кобякова); огляд теорій вербального гумору в сучасній лінгвістиці (Д.В. Казакова); аналіз лінгвістичної вербалізації гумористичного ефекту та екстеріоризації гумору в певному виді дискурсу (С.О. Швачко, О.А. Кириченко, О.І. Назаренко, О.Є. Нестеренко); розгляд гумористичної комунікації, побудованої на порушенні універсальних принципів спілкування (Л.І. Шмулевич); визначення механізмів реалізації гумору та його функцій (В.В. Жугай, О.В. Материнська) тощо [1].

Поняття «комічного» є категорією естетики, що характеризує той аспект естетичного освоєння світу, який супроводжується сміхом без співчуття, страху і пригнічення, а також прийнято розрізняти різноманітні форми досягнення цього поняття, серед яких: нелогічність, парадокси, непорозуміння, поведінка героя, що не відповідає певній ситуації тощо [5]. Основними формами комічного вважають сатиру та гумор, а комічне характеризують жанрами бурлеску, травестії, пародії, гуморески та виявляють за допомогою таких засобів комічного, як жарт, іронія, гротеск, фарс, сарказм та ін.. Градація емоційного реагування на різні прояви комічного, його відношення до суспільного ідеалу передається в поняттях усмішки, жарту, іронії, чорного гумору, гротеску, сарказму, карикатури, які можуть становити основу відповідних жанрових структур, стилістичних фігур чи тропів, тобто засобів художнього моделювання естетичної реальності [5].

Постановка завдання. *Метою* статті є висвітлення суті комічного, а також лексико-стилістичних засобів реалізації специфічного дитячого гумору на прикладі обраної для дослідження серії юнацьких англomовних романів «39 ключів».

чів»: «Лабіринт кісток» Р. Ріордана та «Фальшива нота» Г. Кормана. Поставлена мета передбачає необхідність вирішення наступних *завдань*:

1) дослідити поняття комічності та визначити основні принципи досягнення комічності авторами;

2) розглянути загальні особливості юнацького гумору в романах, що є ретрансляцією дитячого світогляду та внутрішніх переживань героїв;

3) виявити і дослідити прояв комічного ефекту, що реалізується за допомогою лексико-стилістичних засобів мови на прикладі діалогів юнацьких пригодницьких романів Р. Ріордана «39 ключів. Лабіринт кісток» та Г. Кормана «39 ключів. Фальшива нота».

Виклад основного матеріалу дослідження.

Підліткова література є органічною, а також і специфічною частиною загальної літератури, адже в ній глибоко виражені почуття, емоції, переживання людей. Присутність комічного в текстах розвиває продуктивне та парадоксальне мислення, формує високий рівень почуття гумору та комічного у дитячого реципієнта.

Реалізація гумору, іронії, сатири в сучасній літературі забезпечується через свідоме перебільшення, тяжіння до гіперболічного і гротескного загострення, алогічності, подекуди доведеною до абсурду. Це зумовлює використання таких мовно-стилістичних засобів, як порівняння, метафори, гри слів, фразеологізмів, специфічної взаємодії лексичних одиниць і контексту, вживання вставних конструкцій, що порушують логічність думки, викликаючи комічний ефект.

За твердженням К. Воллеса, з усіх похідних мови гумор найбільш культурно і ситуаційно специфічний. Гумористичний компонент тексту вміщує спосіб, яким була створена та чи інша комічна ситуація, прийоми, які були використані автором, і на яку реакцію слухача гумор розрахований [14, с. 75]. За допомогою гумору автор створює читачам гарний настрій, показуючи тим самим своє позитивне чи іронічне ставлення до подій та їх учасників. Надважливою функцією гумору є *атракція* – вміння привернути до себе увагу. Дотепний жарт, гумор, веселий настрій, доброзичливість – елементи атракції, вони допомагають завоювати аудиторію, привернути до себе читачів, залучити людей на свою сторону [3].

Оскільки матеріалом дослідження статті було обрано дві перших книги серії підліткових пригодницьких романів «39 ключів» «Лабіринт кісток» Р. Ріордана та «Фальшива нота» Г. Кормана, то відповідно до вікових особливостей вираження гумору, спостерігаємо вживання великої кілько-

сті таких лексико-стилістичних засобів виразної мови, як алегорій, метафор, крилатих висловів, неординарних зіставлень та художніх порівнянь. Головні герої, як і будь-які інші підлітки, вбачають свою інтелектуальну силу, ознаку свого авторитету у здатності користуватися гострим слівцем, вдалим жартом чи іронічною насмішкою над співрозмовником. Тому мова юних героїв характеризується підлітковим сленгом та дошкульними «підколами», що передаються різноманітними лексико-стилістичними засобами мови.

Одним із найпоширеніших експресивних прийомів у досліджуваних романах є *стилістична іронія*. Це мовне явище полягає у вираженні протилежного під зовні позитивними характеристиками. Вираз іронії, глузування здійснюється різними способами, які можуть відрізнятися за формою, змістом і функціями у різних мовах і мовних традиціях.

Іронічність висловлювань – невід’ємна особливість головних героїв серії романів про 39 ключів. Схильність авторів до іронічного підтексту простежується у мовленні головних персонажів Емі та Дена Кехілів, сімейства Голтів, Йони Візарда, Яна та Наталі Кабра. Іронізуючи, вони певним чином висміюють недоліки своїх співрозмовників, приховуючи за зовні позитивним твердженням негативне ставлення чи глузливу насмішку. Проте, слід зазначити, що «дитяча іронія» суттєво відрізняється від тієї, що використовують дорослі персонажі своєю наївністю, м’якістю та легкістю. Така іронія не здатна сильно образити чи дошкулити співрозмовнику.

Іронія у романі «Лабіринт кісток» реалізується як на рівні слова чи словосполучення, так і цілого речення, проте очевидним є те, що іронія не є самостійним стилістичним засобом, адже вона завжди супроводжує ряд інших експресивних прийомів мови: *“The Cobras”, he muttered. Ian and Natalie Kabra were standing by Grace’s coffin, looking like perfect little angels as they talked to the preacher. They wore matching designer mourning outfits that complemented their silky black hair and cinnamon-colored skin. They could’ve been child supermodels* [12, с. 15].

У вищенаведеному уривку головний герой, вдаючись до прийому гри слів, тобто дещо змінюючи прізвище своїх кузенів з *Кабра* на *Кобра*, в глузливій манері виражає своє негативне ставлення, а також демонструє дотепність та певну зверхність до об’єктів своєї уваги. Крім того, помічаємо іронію у невласне прямій мові, а саме в описі зовнішності та стилю дітей на похоронах своєї заможної бабусі.

Поєднання іронії з іншими стилістичними засобами, а саме грою слів, що виражена повтором однієї лексеми, спостерігається і в наступній книзі циклу «Фальшива нота»: *“That low-down KGB reject!” Dan fumed. “I can’t believe she cheated me – right when I was in the middle of cheating her [11, с. 55]!”*

Наступний приклад влучно ілюструє явище гіперболізації у поєднанні з іронією, що часто простежується в авторському стилі Г. Кормана: *“If the answer’s anywhere, it’s online.” Amy was disgusted. “You think you can Google the solution to all the world’s problems [11, с. 23]”*.

Цей фрагмент розмови двох підлітків показує іронічне ставлення сучасного покоління до пошуку рішення будь-якої проблеми у Всесвітній мережі та підкреслює перебільшені можливості інтернету.

Доречно зазначити, що іронія є тим видом гумору, що по-особливому сприймається читачем з вишуканим смаком, адже інколи вона ховається у складних метафоричних образах чи фразеологічних конструкціях, створюючи надзвичайний комічний ефект. Приклад такої іронії було знайдено в одному із розділів роману «Лабіринт кісток», що демонструє лексико-семантичний алогізм, який є одним із найпродуктивніших способів творення іронії: *Dan was tempted to stop about twenty times as they trailed Irina Spasky down the Rue de Rivoli. (He wondered if that meant “the Street of Ravioli,” but he decided Amy would laugh at him if he asked) [12, с. 130].*

Подібні прийоми для досягнення комічного ефекту спостерігаються й у наступній книзі циклу. Проте Г. Корман вдається ще й до використання специфічної тематичної лексики для підсилення комічності ситуації, що склалася: *Nellie stared. “Burger King? We’re in Austria, land of schnitzel, sauerbraten, white asparagus, and the greatest pastry in the world, and you bought American fast food? I’d expect it from Dan, but you, Amy [11, с. 31]?”*

Наступною особливістю іронічного гумору у романі «39 ключів. Лабіринт кісток» є дитяча наївність, безпосередність, асоціативність: *Located in Mozart’s only preserved Vienna home, it was a popular tourist attraction. Even at nine o’clock in the morning, visitors were queued up halfway down the block, waiting to get in. Dan was dismayed. “It’s Mozart, not Disneyland! What are all these people doing here [11, с.24]?”; Dan in the lead, they scrambled up a metal ladder. He was mystified. “Where did all this water come from?” “You’re in Venice, dweeb [11, с. 126]!”*

Ще одним потужним засобом реалізації юнацького гумору є прийом *гру слів*. У стилістиці прийнято розглядати гру слів як експресивний засіб мови, мета якого полягає у комічному ефекті або сатиричному звучанні визначеного пункту тексту, на якому зосереджується увага читача [6]. В основі гри слів може лежати помилкове тлумачення висловлювання одного мовця іншим. Проаналізувавши приклади таких комічних непорозуміннь у романі «Лабіринт кісток», можемо стверджувати, що вони ґрунтуються переважно на явищах *полісемії* (наявність різних лексичних значень у одного й того ж слова відповідно до різних контекстів): *“I am William McIntyre, Madame Cahill’s lawyer and executor.” “Executor?” Dan whispered to Amy. “He killed her?” [12, с. 17].*

У романах гумор також виникає на тлі непорозуміння мовців різного світогляду, буквальності розуміння сказаного: *“And ‘A rolling stone gathers no moss’.” “Why would farmers care if stones are mossy or not?” Amy was tempted to whack him with the book [12, с. 56]; Somebody kind of pliable.” “Does ‘pliable’ mean we can lie to them?” [12, с. 69]*

Найпоширенішою формою гри слів є реалізація прийому через явище *паронимазії* (зіставлення слів, різних за значенням, але подібних за звучанням). В наслідок звукової подібності, а іноді й часткового збігу морфологічного складу, пароніми можуть використовуватися в мовленні з певними семантично-стилістичними настановами [4]. Завдяки своїй звуковій подібності та певним семантичним зв’язкам пароніми схожі у стилістичному плані на омоніми й омофони, оскільки вживаються з метою створення *каламбурів*. Проте паронимія є більш притаманною для творення каламбурів, оскільки приблизно однакове звучання, а не точний звуковий збіг, більш придатне для потрібних семантичних зіставлень. Наступний приклад, знайдений у романі «Лабіринт кісток», як не найкраще демонструє це явище: *“Richard Saunders was a pseudonym,” Uncle Alistair explained. Dan knit his eyebrows. “A fake foot?” Amy wanted to strangle him, but Alistair said patiently, “No, my dear boy. You’re thinking of a pseudopod. A pseudonym is a fake name, a nom de plume, a disguise for the author [12, с. 56]”*.

Специфічний комізм такого прийому пояснюється тим, що «іронічний і гостро сатиричний змістовий ефект, утворений внаслідок зіткнення в тексті паронімічних слів чи слівформ, залежить також від семантичних зв’язків між ними», адже саме «семантична протилежність або яскрава протиставлюваність сприяє створенню калам-

бурів сатиричного спрямування» [7]. Наведений вище приклад демонструє прийом гри слів, який базується саме на неочікуваному протиставленні двох паронімічних одиниць *pseudopod* (псевдоподія, «несправжні ніжки») та *pseudonym* (псевдонім), що і продукує бажаний комічний ефект.

На основі паронімії будується *парономазія*. Це явище являє собою стилістичну фігуру, в якій поряд розміщуються різні за значенням, але подібні за звучанням слова з метою їх зіставлення. При цьому часто використовуються не тільки пароніми, але й просто співзвучні, різні за своїм предметним співвідношенням лексичні одиниці: *Dan was tempted to stop about twenty times as they traileed Irina Spasky down the Rue de Rivoli. (He wondered if that meant “the Street of Ravioli,” but he decided Amy would laugh at him if he asked) [12, c. 130].*

Серед продуктивних засобів реалізації гумору поруч з іронією та грою слів ми виділяємо стилістичні порівняння комічного характеру. Як стилістичний прийом мови, *порівняння* – це зіставлення двох явищ, предметів, людей та їх рис тощо. Сін Глеч утотожнює метафору, образність, персоналіфікацію, алюзію, алітерацію з порівнянням та визначає його як спосіб сприйняття та інтерпретації світу шляхом вивчення відношення одного об'єкта до інших [13]. Сутність самого порівняння полягає в його суб'єктивності та індивідуальному характері, адже його семантична наповненість залежить від світогляду мовця, характеру його світовідчуття [2].

За семантикою суб'єкта порівняння та стилістичним значенням всього словесного образу, створюваного компаративною конструкцією, І.О. Дегтярьова виділяє такі групи порівнянь [2]:

1) порівняння-характеристика риси зовнішності людини: *“Find what you need?” the librarian asked. She had frizzy hair and bifocals and looked sort of like a friendly witch [12, c. 94]; The whole Holt family was way too buff. They had meaty hands and thick necks and faces that looked like G. I. Joe figures. Even the mom looked like she should be shaving and chewing on a cigar [12, c. 14];*

2) порівняння-характеристика вдачі: *“Those guys are crazy! They’re like mini-Darth Vaders without the mask!” [11, c. 83] “Calm down,” Natalie said to her brother. “He’s just trying to get to you -- and succeeding. For someone who’s smarter than a supercomputer, sometimes you’re a real idiot” [11, c. 141];*

3) порівняння-характеристика людської поведінки, дій: *“Too fast!” – Amy cried. The collision rocked both vessels, and Amy was very nearly pitched*

overboard. She glared at her brother. “Do you have to drive like such a maniac?” [12, c. 130]; “Oh, yeah?” Dan said. “Well, maybe we’re not related! Maybe you’re mutant aliens, because real kids don’t dress like bankers and fly around in their daddy’s private jet” [12, c. 30].

4) порівняння-ознака рухів людини: *Dan didn’t have time to get any of it. Irina walked like her dress was on fire [12, c. 132];*

5) порівняння-характеристика мовлення: *The moaning from Dan was even louder and more pitiful than Saladin’s constant complaining. “Oh, no you don’t. You’re not dragging me to another Mozart house. Not when I haven’t even recovered from the last one!” “Grow up,” Amy said sharply [11, c. 63];*

6) порівняння-характеристика сміху: *Their older brother, Hamilton, laughed like an idiot [12, c. 14];*

7) порівняння-характеристика почуттів та емоційних станів: *Seeing her on the screen like that had stung Amy worse than salt in a cut [12, c.25]; Dan felt a dizzy rush, like the time he ate twenty packs of Skittles [12, c. 39].*

За допомогою таких порівнянь-характеристик автори «Лабіринту кісток» та «Фальшиві ноти» створюють неповторний експресивний образ героїв, передають емоційну, оцінювальну, естетичну інформацію. Їх гумористична забарвленість та іронічний характер додають особливого літературного смаку, привабливості, легкості в сприйнятті та виразності.

Характерною особливістю гумористичного порівняння є те, що і об'єкт, і суб'єкт порівняння мають у собі ознаку комічного. Чим більша невідповідність між ознаками порівнюваних об'єктів, тим більша їх полярність на семантичному та стилістичному рівнях, тим більше комізму у самому порівнянні [9, c. 11]: *“But why is his last name just S___?” Amy’s eyes widened. “Wait a minute. I remember reading that back in the 1700s, people used to do that. They would use only one letter if they wanted to disguise their names.” “Huh,” Dan said. “So, like, I could say A – has a face like a baboon butt, and you wouldn’t know who I’m talking about [12, c. 43]?”*

Р. Ріорданом продемонстровано прагнення підлітків до логічного осмислення матеріалу, застосовуючи при цьому порівняння, зіставлення, узагальнення, класифікацію тощо. Підвищується рівень абстрагування, формуються системи прямих і зворотних логічних операцій, міркувань та висновків, що стають більш свідомими, обґрунтованими: *His eyes glittered, like a starving man looking at a Big Mac [12, c. 170]; Still... he thought*

if he could just accomplish something amazing – even cooler than making the ultimate baseball card collection or becoming a ninja lord -- his parents would somehow know [12, c. 39]; “Those guys are crazy! They’re like mini-Darth Vaders without the mask [11, c. 83]!”; Dan felt a dizzy rush, like the time he ate twenty packs of Skittles [12, c. 39].

Як бачимо у вищенаведених прикладах, порівняння відображають світ вподобань дитини, її інтереси відповідно до віку та кола спілкування, таким чином приземлюючи гумор до свого «особливого, специфічного» світогляду. Таким чином, блиск в очах є нічим іншим, як бажанням проковтнути улюблений гамбургер, а відчуття в роті після жмені цукерок «Скітлз» не можливо ні з чим сплутати.

Щоправда, серед досліджуваних нами порівнянь в обох книгах є як позитивно, так і негативно забарвлені приклади. Інколи вони несуть в собі відтінки критики та образи для об’єкта порівняння: *Dan acted like a doofus most of the time [12, c. 90]; “We don’t stand a chance, do we? The Kabras and the Starlings are rich. Jonah Wizar’s famous. The Holts are like steroid monsters. Alistair and Irina seem so – I don’t know – worldly. And Dan and I –” “Have other talents,” Mr. McIntyre finished [12, c. 42–43].*

У другому прикладі порівняння сімейства Голтів та стероїдних монстрів є досить образливим для перших, адже вони наполегливо працювали та тренувалися, щоб отримати жаданий результат. З іншого боку, їхній аж надто не при-

родній вигляд та статура й справді справляли таке враження.

Негативна конотація іронічних порівнянь особливо відчутна, коли характеристика зовнішності чи поведінки здійснюється за допомогою порівняння певного об’єкту з тваринами, птахами, комахами та іншими предметами: *The man had a long pointed nose and a balding head. He reminded Dan of a vulture [12, c. 17]; His hair was combed toward the middle so it stuck up like a shark fin [12, c. 15]; “Keep her on ice, Ham. Don’t take your eyes off her for a second.” He charged away, leading the stampede of Holts, predators in pursuit of prey [11, c. 12].*

Висновки. Отже, на основі опрацьованих нами діалогів юнацьких пригодницьких романів циклу «39 ключів» Р. Ріордана «Лабіринт кісток» та Г. Кормана «Фальшива нота», ми можемо стверджувати, що прояв комічного та досягнення найкращого гумористичного ефекту реалізується за допомогою таких експресивно-стилістичних засобів мови, як стилістична іронія, гра слів, художнє порівняння, що знаходять позитивні відгуки серед читачів юнацької вікової аудиторії. Різниця між переважаючими стилістичними засобами не впливає на зміну авторського стилю написання романів.

Даний аналіз не вичерпує повного розв’язання досліджуваної проблеми, перспективи дослідження вбачаємо у подальшому глибокому дослідженні стилістичних характеристик юнацького гумору на матеріалі інших англомовних романів для дитячої та підліткової аудиторії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Блинова І.А., Зернецька А.А. Гумор як різновид комічного: критерії виокремлення, теорії реалізації і засоби вираження. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія : Філологія. Журналістика.* 2021. Т. 2(71), № 1, Ч. 2. С. 35–43.
2. Дегтярьова І.О. Семантико-стилістичні параметри порівнянь характеристики людини у постмодерністській прозі. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія № 8. «Філологічні науки» (мовознавство і літературознавство): Зб. наукових праць.* К. : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2009. Вип. 1. Книга 1. С. 165–171
3. Іздик Ю. Іронія над іронічністю. Іронія : зб. ст. / упоряд. О. Галета, Є. Гулевич, З. Рибчинська. Л. : Літопис; К. : Смолоскип, 2006. С. 143–144.
4. Кондратюк О.В. Молодіжний сленг як мовне явище. *Культурологічний часопис «І».* Випуск «Молодіжні субкультури». Львів, 2005. № 38. С. 212–220.
5. Линтвар О.М. Вираження елементів комічного в художньому тексті. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Філологічні науки. Луганськ [ЛНУ ім. Т. Шевченка].* 2013. № 14(273). С. 69–74.
6. Муратова В.Ф. Гіпербола як стрижневий засіб інтенсифікації мови у П. Зюскінда. *Новітня філологія.* Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2010. № 16 (36). С. 171–178.
7. Столяренко В.А. Лінгво-когнітивні аспекти стилістичного прийому рип (гра слів) (на матеріалі контрактивного аналізу корелюючих текстів). *Вісник Сумського національного університету.* Суми, 2006. С. 2.
8. Титаренко О.Ю. Мовні засоби вираження гумору (на матеріалі творів англійської та американської літератури ХІХ–ХХ століть) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 «Германські мови» ; Київський педагогічний ін-т іноземних мов. Київ, 1993. 16 с.

9. Шонь О.Б. Мовностилістичні засоби реалізації гумору, іронії і сатири в американському короткому оповіданні: автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Львів, 2003. 20 с.
10. Юрковська М.М. Вікові особливості гумористичної мовленнєвої поведінки персонажів у сучасних анімаційних фільмах. *Мовні і концептуальні картини світу*. Київ : КНУ імені Т. Шевченка, 2010. Вип. 29. С. 388–396.
11. G. Korman. 39 Clues. One False Note. NY : Scholastic, 2008. p. 186.
12. R. Riordan. 39 Clues. The Maze of Bones. NY : Scholastic, 2008. p. 232.
13. Sean Glatch. 112 Common Literary Devices: Definitions, Examples, and Exercise. URL: <https://writers.com/common-literary-devices> (дата звернення: 13.04.2023)
14. C. Wallace. Translating Laughter: Humour as a Special Challenge in Translating the Stories of Ana Lydia Vega. *Journal of the Midwest Modern Language*. NY: Association, 2002. P. 75–78.

УДК 811.11'276.6

DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2023.28.1.15>

ФУНКЦІЇ НІМЕЦЬКОМОВНОГО РЕКЛАМНОГО ТЕКСТУ

FUNCTIONS OF THE GERMAN ADVERTISING TEXT

Бондар Н.В.,

*orcid.org/0000-0002-0320-4119**старша викладачка кафедри мовознавства**Івано-Франківського національного медичного університету*

Івасюк Р.П.,

*orcid.org/0000-0001-5082-6829**асистентка кафедри німецької мови**Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника*

У статті виявлено головні особливості німецькомовної реклами в контексті її функцій. Актуальність дослідження обумовлена антропоцентричністю лінгвістичної науки, адже нині реклама стала однією зі значущих частин життя суспільства та людини. Метою дослідження є виявлення функцій німецькомовних рекламних текстів та одиниць, які їх вербалізують.

Реклама дає імпульс економіці до розвитку, а разом із цим інтенсифікує й процеси глобалізації. Поширення німецької продукції по всьому світу актуалізує проблему вивчення функцій німецькомовної реклами. У статті як приклад подано німецькомовні рекламні тексти, оскільки в сучасному світі Німеччина постає однією з найпотужніших економік світу, а німецькі компанії постачають свою продукцію по всьому світу, тому з рекламними текстами німецьких виробників ми стикаємося повсюдно.

Авторами статті визначено й схарактеризовано засоби виразності та прийоми, що використовуються в мові німецькомовної реклами. Проведено аналіз основних функцій німецькомовної реклами. З'ясовано, що такими функціями є атрактивна та маніпулятивна. Перша призначена для привернення уваги потенційних покупців або клієнтів, а друга – для спонукання до купівлі товару або послуги.

У статті встановлено, що для просування товару, що рекламується, текст чинить комунікативний вплив на цільову аудиторію шляхом актуалізації та утримання об'єкта у свідомості споживачів. Крім того, рекламний текст розширює і поглиблює знання про товар або послугу, покращує думку реципієнтів про товар або послугу, що рекламуються, переконує в його перевагах, формує й підтримує зацікавленість у них, повідомляє про реальні або символічні вигоди, створюючи схильність до вибору певного товару або послуги.

Ключові слова: атрактивна функція, маніпулятивна функція, німецька мова, реклама, слоган.

This article reveals the key features of German advertising in the context of its functions. The relevance of the study is dictated by the anthropocentricity of linguistic science, because nowadays advertising has become one of the significant parts of society and human life. The aim of the study is to identify the functions of German advertising texts and the units that verbalize them.

Advertising gives impetus to the economy for development, and with it intensifies the processes of globalization. The spread of German products around the world actualizes the problem of studying the functions of German advertising. This article presents German advertising texts as an example, because in the modern world Germany is one of the most powerful economies in the world, and German companies supply their products around the world, which means that we encounter advertising texts of German manufacturers everywhere.